

Rozdział 16

Zagrożenie terroryzmem i ekstremizmem

Na podstawie materiałów własnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz informacji Komendy Głównej Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Głównego Inspektora Informacji Finansowej, Służby Celnej, Prokuratury Generalnej

Podstawowe przepisy związane z penalizacją przestępstwa o charakterze terrorystycznym w ustawie z 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny:

Art. 115 § 20. Przestępstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:

- 1) poważnego zastraszenia wielu osób,
- 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności,
- 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej - a także groźba popełnienia takiego czynu.

Art. 165a. Kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w celu sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 255a. Kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 258 § 1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli grupa albo związek określone w § 1 mają charakter zbrojny albo mają na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Kto grupę albo związek określone w § 1, w tym mające charakter zbrojny, zakłada lub taką grupę albo związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Kto grupę albo związek mające na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym zakłada lub taką grupę lub związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Natomiast podstawowe czyny związane ze zjawiskiem ekstremizmu zostały spenalizowane w następujących art. k.k.:

Art. 118 § 1. Kto, w celu wyniszczenia w całości albo w części grupy narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub grupy o określonym światopoglądzie, dopuszcza się zabójstwa albo powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu osoby należącej do takiej grupy, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 2. Kto, w celu określonym w § 1, stwarza dla osób należących do takiej grupy warunki życia grożące jej biologicznym wyniszczeniem, stosuje środki mające służyć do wstrzymania urodzeń w obrębie grupy lub przymusowo odbiera dzieci osobom do niej należącym, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.

§ 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1 lub 2, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 118a § 1. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji:

- 1) dopuszcza się zabójstwa,
- 2) powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka,
- 3) stwarza dla osób należących do grupy ludności warunki życia grożące ich biologicznej egzystencji, w szczególności przez pozbawienie dostępu do żywności lub opieki medycznej, które są obliczone na ich wyniszczenie,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 2. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji:

- 1) powoduje oddanie osoby w stan niewolnictwa lub utrzymuje ją w tym stanie,
- 2) pozbawia osobę wolności na czas przekraczający 7 dni lub ze szczególnym udrczeniem,
- 3) stosuje tortury lub poddaje osobę okrutnemu lub nieludzkiemu traktowaniu,
- 4) dopuszcza się zgwałcenia albo stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp w inny sposób narusza wolność seksualną osoby,
- 5) stosując przemoc lub groźbę bezprawną powoduje zajście przez kobietę w ciążę w zamiarze wpłynięcia na skład etniczny grupy ludności lub dokonania innych poważnych naruszeń prawa międzynarodowego,
- 6) pozbawia osobę wolności i odmawia udzielenia informacji dotyczących tej osoby lub miejsca jej pobytu lub przekazuje nieprawdziwe informacje dotyczące tej osoby lub miejsca jej pobytu, w zamiarze pozbawienia takiej osoby ochrony prawnej przez dłuższy okres, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.

§ 3. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji:

- 1) naruszając prawo międzynarodowe zmusza osoby do zmiany ich zgodnego z prawem miejsca zamieszkania,
- 2) dopuszcza się poważnego prześladowania grupy ludności z powodów uznanych za niedopuszczalne na podstawie prawa międzynarodowego, w szczególności politycznych, rasowych, narodowych, etnicznych, kulturowych, wyznaniowych lub z powodu bezwyznaniowości, światopoglądu lub płci, powodując pozbawienie praw podstawowych, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 119 § 1. Kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną wobec grupy osób lub poszczególnej osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub z powodu jej bezwyznaniowości, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 133. Kto publicznie znieważa Naród lub Rzeczpospolitą Polską, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 137 § 1. Kto publicznie znieważa, niszczy, uszkodza lub usuwa godło, sztandar chorągiew, banderę, flagę lub inny znak państwowy, podlega karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znieważa, niszczy, uszkadza lub usuwa godło, sztandar, chorągiew, banderę flagę lub inny znak państwa obcego, wystawione publicznie przez przedstawicielstwo tego państwa lub na zarządzenie polskiego organu władzy.

Art. 256 § 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej.

Art. 257. Kto publicznie znieważa grupę ludzi albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Należy mieć również na uwadze, że czyny przestępcze popełniane przez członków grup ekstremistycznych w RP w większości noszą znamiona przestępstw pospolitych, jak np.:

- czyny przeciwko osobie, obejmujące przestępstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej (art. 216 i 217 k.k.);
- przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu (art. 148 § 1, 155–159 k.k.);
- czyny przeciwko mieniu (art. 288 k.k.);
- czyny przeciwko porządkowi publicznemu, obyczajności i działaniu instytucji państwowych (w szczególności przestępstwo czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego – art. 223 k.k. i udział w zbiegowisku – art. 254 k.k.).

Działalność grup o charakterze ekstremistycznym często przybiera również formę zachowań chuligańskich, spenalizowanych w kodeksie wykroczeń.

Zagrożenie terroryzmem

W 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, pomimo podwyższonego poziomu zagrożenia terrorystycznego na świecie i zaangażowania Polski w działania w ramach międzynarodowych koalicji, zagrożenie zamachami terrorystycznymi w Polsce ze strony osób lub organizacji pochodzących z krajów podwyższonego ryzyka utrzymywało się na stosunkowo niskim poziomie, a terytorium RP traktowane było jedynie jako cel rezerwy ewentualnych zamachów.

W omawianym okresie sprawozdawczym wystąpiły jednak czynniki mające istotne znaczenie dla bieżącej oceny zagrożenia terrorystycznego. Najważniejszym z nich była organizacja Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012 ze względu na zwiększone zainteresowanie Polską ze strony światowych mediów, a tym samym możliwość znalezienia się RP w obszarze zainteresowania organizacji terrorystycznych lub działań ekstremistów.

Większość odnotowywanych podczas trwania Turnieju Finałowego UEFA EURO 2012 zdarzeń naruszających bezpieczeństwo i porządek publicznym miało charakter chuligański. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że podczas turnieju po raz pierwszy na terytorium RP podniesiono poziom zagrożenia terrorystycznego, wprowadzając, zarządzeniem nr 56 Prezesa Rady Ministrów z 27 czerwca 2012 r., stopień alarmowy „Alfa”. Miało to związek z ujawnieniem na rzece Bug, na odcinku granicy państwowej z Republiką Białoruś, tratwy z pakunkiem zawierającym m.in. elementy umożliwiające skonstruowanie urządzenia wybuchowego. W efekcie podjętych działań nie stwierdzono jednak realnego zagrożenia terrorystycznego, w związku z czym stopień alarmowy „Alfa” został odwołany 1 lipca 2012 roku.

Ponadto w 2012 roku zatrzymano dwóch obywateli RP, których działalność mogła stanowić potencjalne zagrożenie terrorystyczne, tj. osobę podejrzaną o planowanie przeprowadzenia zamachu z wykorzystaniem materiałów wybuchowych na budynek parlamentu oraz osobę, której postawiono zarzuty związane z publicznym prezentowaniem treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

Natomiast odnotowane w 2012 roku w Polsce akty terrorku, podobnie jak w latach ubiegłych, miały zdecydowanie lokalny charakter i związane były z działalnością kryminalną, a nie terrorystyczną (np. detonacja ładunku pod samochodem osobowym w ramach porachunków, wrzucenie granatu na prywatną posesję czy zdetonowanie granatu w trakcie awantury).

Niezależnie od powyższego w dalszym ciągu realne pozostaje zagrożenie ze strony pojedynczych osób, niezwiązanych z grupami terrorystycznymi lub przestępczymi (tzw. *solo/lone wolf terrorism*), których aktywność ekstremistyczna jest bardzo trudna do wykrycia. Źródłem radykalizacji tych osób jest często Internet, z którego ekstremiści czerpią wiedzę na temat konstruowania ładunków wybuchowych i pozyskiwania komponentów (*Open Source Terrorism*). Sprawcy wykorzystują m.in. improwizowane ładunki wybuchowe skonstruowane z materiałów ogólnodostępnych, które mogą być nabywane w innych krajach niż miejsca przeprowadzenia zamachów, co w znaczny sposób utrudnia wykrycie potencjalnego sprawcy. Motywacje działań podejmowanych przez tego rodzaju osoby mogą mieć zarówno charakter religijny, jak i polityczny czy będący skutkiem niechęci wobec określonych osób czy środowisk.

Potencjalnym celem mogą być również obywatele innych krajów europejskich, przebywających na terytorium RP, czy istotne z ich perspektywy obiekty lub miejsca kultu znajdujące się w Polsce.

Możliwym jest także prowadzenie przez Polskę transferu środków finansowych na działalność terrorystyczną w innych krajach lub pozyskiwanie środków finansowych na tego rodzaju działalność czy podejmowanie prób budowy zaplecza logistycznego do prowadzenia zamachów w innych krajach europejskich.

Czynnikiem potencjalnie sprzyjającym podejmowaniu działalności terrorystycznej pozostaje także fakt, że w Polsce przebywają osoby z państw i regionów podwyższonego ryzyka. Geopolityczne położenie RP oraz uwarunkowania prawne wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej, w tym przynależność do strefy Schengen, sprawiają, że Polska dla obywateli państw podwyższonego ryzyka pełni rolę kraju tranzytowego na drodze do zachodniej i północnej Europy. W tym kontekście warto również zwrócić uwagę na ustawę abolicyjną, obowiązującą od 1 stycznia 2012 roku, na podstawie której istniała potencjalna możliwość legalizowania pobytu na terytorium RP przez tego typu osoby. W oparciu o ww. ustawę złożono ok. 8 tys. wniosków o abolicję – liczba ta przewyższała liczbę wniosków złożonych łącznie podczas abolicji z roku 2003 oraz z lat 2007/2008.

Natomiast napięta sytuacja w krajach Afryki Północnej i na Bliskim Wschodzie nie spowodowała wzmożonego napływu cudzoziemców z tych regionów.

Mając to na uwadze, należy zaznaczyć, że w 2012 roku na terytorium RP nie odnotowano działalności zorganizowanych komórek lub siatek terrorystycznych fundamentalistów islamskich. Wśród nielicznej społeczności muzułmańskiej w RP również nie zaobserwowano wzrostu poparcia dla radykalnego islamu i stosowania przemocy, w tym ze strony konwertytów, których liczba pozostaje stosunkowo niewielka. Tym niemniej rosnący poziom zaawansowania technologicznego oraz akcentowana przez islamskich terrorystów determinacja do atakowania celów w państwach UE wskazuje na utrzymujący się nadal znaczny poziom zagrożenia dla Europy ze strony islamistów.

Osobny problem stanowi zagrożenie zamachami terrorystycznymi lub porwaniami dla okupu obywateli RP przebywających poza granicami kraju. Pomimo że dotychczas na terytorium RP nie odnotowano zamachów terrorystycznych obywatele RP od 2001 roku stawali się ofiarami lub byli poszkodowani w wyniku działalności organizacji terrorystycznych operujących w różnych częściach świata.

Najbardziej narażoną grupą na ataki terrorystyczne są żołnierze Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie.

Celem ataków terrorystycznych mogą być również polskie placówki dyplomatyczne i konsularne. Zagrożeniu zamachami sprzyjać może także zaangażowanie obywateli Polski w działania pomocowe i działalność gospodarczą prowadzoną w państwach podwyższonego ryzyka, jak i rozwinięta turystyka do krajów, na obszarze których istnieją rozbudowane sieci organizacji terrorystycznych lub separatystycznych, odwołujących się do stosowania aktów terroru czy niestabilnych politycznie, w których doszło do osłabienia struktur bezpieczeństwa.

Ofiarami uprowadzeń dla okupu, których nie należy bezpośrednio identyfikować z działalnością terrorystyczną, bywają również polscy marynarze oraz pozostały personel statków pływających po obszarach morskich, na których uprawiany jest proceder piractwa, w tym w szczególności na wodach w pobliżu wybrzeża somalijskiego. W 2012 roku po raz pierwszy od kilku lat nie odnotowano przypadków tego rodzaju porwań obywateli RP. Jednak tego rodzaju zagrożenie pozostaje aktualne. Ponadto nie można wykluczyć istnienia powiązań pomiędzy częścią piratów, w szczególności działających u wybrzeży Somalii, a organizacjami terrorystycznymi aktywnymi na terytorium tego państwa.

Na uwagę zasługuje również zagrożenie terroryzmem związanym z wykorzystaniem broni masowego rażenia (BMR), co powoduje konieczność podejmowania przez właściwe służby i instytucje działań ukierunkowanych na zapobieganie proliferacji tego rodzaju broni, jak również przygotowanie do reagowania i usuwania skutków w przypadku ewentualnych zamachów z jej użyciem.

W Polsce dotychczas nie ujawniono bezpośredniego zagrożenia związanego z próbami użycia substancji chemicznych, biologicznych, radiacyjnych i nuklearnych (CBRN) do działań terrorystycznych. Należy jednak zwrócić uwagę, że ugrupowania terrorystyczne starają się uzyskać dostęp do substancji i materiałów, które użyte w zamachu zapewniłyby jak największą siłę rażenia i spowodowałyby jak najdotkliwsze straty.

W kontekście obrotu towarami o znaczeniu strategicznym jednym z najpoważniejszych negatywnych zjawisk jest brak dostatecznej wiedzy u niektórych przedsiębiorców odnośnie przepisów oraz świadomości co do charakteru towaru, którym obracają, a w konsekwencji niedopełnianie wymagań formalnych i powodowanie zagrożeń związanych z niekontrolowanym i nielegalnym rozprzestrzenianiem środków do produkcji i przenoszenia broni masowego rażenia.

Istotną sferą działalności terrorystycznej jest również cyberprzestrzeń, która może być wykorzystywana przez organizacje terrorystyczne zarówno do prowadzenia bezpośrednich ataków, np. na serwery rządowe w celu uniemożliwienia ich funkcjonowania, dezinformacji czy pozyskiwania danych, jak i upowszechnienia radykalnej ideologii, pozyskiwania zwolenników czy prowadzenia instruktażu w zakresie podejmowania indywidualnych aktów terroru, a także dokonywania nielegalnego transferu środków finansowych na działalność terrorystyczną.

Podobnie jak zagrożenie zamachami terrorystycznymi również przenikanie się działalności organizacji terrorystycznych i zorganizowanych grup przestępczych w Polsce ma wyłączenie charakter potencjalny. Jednak tego rodzaju współpraca, w szczególności w zakresie przemytu osób, pozyskiwania nielegalnej broni, amunicji oraz materiałów wybuchowych i prekursorów do ich produkcji, a także transferu środków finansowych może znaleźć się w przyszłości w zainteresowaniu organizacji terrorystycznych.

Skala i dynamika zjawiska

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – służba wiodąca w zakresie rozpoznania i przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym i ścigania sprawców ewentualnych zamachów, w 2012 roku w związku z podejrzeniem działalności terrorystycznej prowadziła 3 śledztwa (w roku 2011: 5), nie przedstawiono jednak zarzutów popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

Ponadto w 2012 roku ABW prowadziła 12 śledztw dotyczących produkcji i obrotu towarami o znaczeniu strategicznym oraz nielegalnego obrotu materiałami rozszerzalnymi i promieniotwórczymi. ABW w 2012 roku nie prowadziła natomiast śledztw dotyczących art. 165a k.k. (finansowanie terroryzmu).

Według danych **Policji**, liczba wybuchów w 2012 roku zmniejszyła się w stosunku do roku 2011 o połowę – z 25 do 12, z czego 4 (7) nosiło cechy terroru kryminalnego. Należy podkreślić, że rok 2012 jest kolejnym, w którym maleje liczba zdarzeń z użyciem materiałów i urządzeń wybuchowych^{16.1}. W 2012 roku podłożono pod różnymi obiektami 9 (12) urządzeń wybuchowych, jak również 9 (13) atrap urządzeń wybuchowych.

Jednocześnie w wyniku przedsięwzięć policyjnych w 2012 roku zatrzymano 81 (98) osób podejrzanych o działania przestępcze mające związek z materiałami i urządzeniami wybuchowymi. W wyniku eksplozji materiałów wybuchowych w 2012 roku śmierć poniosły 3 (6) osoby – przypadki te były związane z rozbijaniem i manipulacją przy niewybuchach pochodzenia wojskowego z II wojny światowej. Jednocześnie spadła liczba osób rannych w wyniku wybuchów z 16 osób w roku 2011 do 11 w roku 2012.

Ponadto w 2012 roku utrzymała się wysoka liczba fałszywych powiadomień o podłożeniu urządzeń wybuchowych, których odnotowano 497 (508). Zdecydowana większość – 216 (226) zgłoszeń odnotowanych w 2012 roku – dotyczyła obiektów wymiaru sprawiedliwości (głównie sądów). Najwięcej tego rodzaju zdarzeń miało miejsce w województwach śląskim – 162 (35% ogółu) oraz mazowieckim 74 (16%).

Zatrzymano łącznie 127 (180) sprawców tego typu czynów, a wykrywalność kształtowała się na poziomie 26%.

Generalny Inspektor Informacji Finansowej – organ właściwy w zakresie przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu – wszczął w 2012 roku 12 (15) postępowań analitycznych dotyczących podejrzanych transakcji, które potencjalnie mogły mieć związek z finansowaniem terroryzmu. Postępowania te zostały wszczęte zarówno na podstawie zawiadomień od instytucji obowiązanych, jak i z własnej inicjatywy GIIF. W większości przypadków do wszczęcia tych postępowań doprowadziła analiza transakcji przeprowadzanych przez osoby pochodzące z krajów podejrzewanych wspieranie terroryzmu lub w których prowadzą aktywne działania ugrupowania terrorystyczne. Z uwagi na specyfikę finansowania organizacji terrorystycznych sprawdzane były zarówno transakcje mające charakter działalności legalnej, jak i te, w których wstępna identyfikacja pozwalała przypuszczać, że badana działalność ma charakter działalności przestępczej. W wyniku przeprowadzonej analizy w zakresie ww. postępowań analitycznych, a także postępowań wcześniej założonych oraz informacji uzyskanych na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w 2012 GIIF skierował w trybie art. 33 ust. 3 ww. ustawy 17 (19) powiadomień do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Ponadto w związku z intensyfikacją transakcji finansowych w Polsce, dokonywanych przez osoby pochodzące z krajów podejrzewanych o wspieranie terroryzmu lub z krajów, w których prowadzą aktywne działania ugrupowania terrorystyczne, GIIF skierował 4 powiadomienia do jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

Ponadto w zakresie obrotu towarami o znaczeniu strategicznym, w wyniku działań kontrolnych **Służby Celnej** odnotowano w 2012 roku kilkanaście przypadków budzących zasadnicze wątpliwości co do legalności postępowania przedsiębiorców. Działania wyjaśniające prowadzone przez organy Służby Celnej dostarczyły niepodważalnych dowodów, że w 10 przypadkach obrót był realizowany niezgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i krajowymi. Jednocześnie Służba Celna w 2012 roku, działając w imieniu Ministra Finansów, przeanalizowała i wydała opinie do 1782 wniosków o zezwolenie na obrót towarami o znaczeniu strategicznym.

^{16.1}Zagrożenia związane z przemysłem i nielegalnym handlem bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi zostały szerzej opisane w *Rozdziale 5* niniejszego raportu.

W wielu sprawach opinie były warunkowe z uwagi na niespełnienie przez przedsiębiorców wymogów wynikających z przepisów ustawy o obrocie z zagranicą tego typu towarami. Należy również nadmienić, że Służba Celna zakwestionowała wiele wniosków i wydała negatywne opinie w ich przedmiocie.

Zagrożenie ekstremizmem

Na stosunkowo niskim poziomie pozostaje zagrożenie ze strony rodzimych organizacji o charakterze ekstremistycznym propagujących radykalną ideologię. Związane jest to m.in. z cechującą te grupy słabością organizacyjną, skłóceniem liderów poszczególnych grup i przewagą radykalizmu werbalnego nad działaniami. Incydenty z udziałem członków organizacji ekstremistycznych odnotowywane są systematycznie, jednakże znaczna ich część to akty o charakterze chuligańskim. Szczególnie niepokojący jest natomiast obserwowany od kilku lat wzrost liczby incydentów o charakterze rasistowskim, a także na tle narodowym, etnicznym, politycznym, wyznaniowym czy związanym z odmiennym światopoglądem.

Ugrupowania ekstremistyczne łączy kontestacja ustroju i rzeczywistości społeczno-politycznej (kwestionowanie systemu demokratycznego i procedur demokratycznych w oparciu o przesłanki ideowe, odwołujące się do dorobku niemieckiego nazizmu, włoskiego faszystwu, teorii rasistowsko–neopogańskich, anarchizmu czy rewolucyjnego marksizmu), fascynacja przemocą i terrorem, wyznawanie spiskowej teorii dziejów).

Działalność środowisk o skrajnym charakterze w 2012 roku polegała przede wszystkim na organizowaniu protestów i manifestacji (udziale w kontrmanifestacjach) oraz zamieszczaniu publikacji w Internecie, który okazywał się skutecznym narzędziem wymiany informacji między członkami ugrupowań, w tym komunikatów nawołujących do zgromadzeń w związku z konkretnymi wydarzeniami.

W odniesieniu do skrajnej prawicy powszechnym zjawiskiem jest przenikanie się jej zwolenników z grupami pseudokibiców, którzy wykorzystują elementy rasistowskie i antysemityczne. Grupy skrajnie prawicowe organizują spotkania i koncerty „nazi rockowych” zespołów muzycznych, co sprzyja rozpowszechnianiu płyt CD z utworami zawierającymi treści neonazistowskie. Skala tej aktywności może doprowadzić do powstania w naszym kraju międzynarodowej bazy dystrybucji materiałów propagandowych. Ponadto do propagowania neonazizmu i neofaszyzmu wykorzystują Internet. W związku z zakazem propagowania w Polsce skrajnej ideologii neofaszyści korzystają z możliwości zakładania stron internetowych na zagranicznych serwerach, głównie w Stanach Zjednoczonych Ameryki, przez co skutecznie utrudniają działalność polskim organom ścigania.

Istotnym elementem aktywności części radykalnych środowisk prawicowych jest dążenie do zaistnienia na oficjalnej scenie politycznej. Świadomość własnych ograniczeń organizacyjnych i finansowych, rzutujących na możliwość docierania z przekazem ideowo-programowym do szerszych kręgów społecznych, skutkuje traktowaniem kampanii wyborczych jako okazji do zaprezentowania antysystemowej propagandy w elektronicznych środkach masowego komunikowania się.

Z kolei aktywność ekstremistycznej lewicy skupia się głównie na prowadzeniu działalności propagandowo-informacyjnej (m.in. ulotki, plakaty, demonstracje). Sporadycznie organizowane są także konfrontacje z osobami przynależącymi lub będącymi zwolennikami organizacji skrajnie prawicowych.

W dalszym ciągu czynnikiem sprzyjającym angażowaniu się w tego typu działalność mogą być problemy ekonomiczne państwa, co potencjalnie może prowadzić do wzrostu niepokojów społecznych i podejmowaniem akcji antykapitalistycznych, antypaństwowych czy alterglobalistycznych.

Dotychczas odnotowane zostały pojedyncze przypadki skazania członków tego typu organizacji za zakładanie, kierowanie lub udział w zorganizowanej grupie przestępczej. Ponadto część tego rodzaju organizacji posiada własne *bojówki* wykorzystywane do prowadzenia ataków zarówno na bezpośrednie cele wynikające z ideologicznej motywacji, jak i fizycznej walki z przeciwnymi organizacjami.

Skala i dynamika zjawiska

Według danych **Policji** w 2012 roku w stosunku do roku 2011 odnotowano wzrost liczby postępowań wszczętych w odniesieniu do przestępstw związanych ze zjawiskiem ekstremizmu. Szczególnie niepokojący jest wzrost w odniesieniu do przestępstw z art. 119 k.k. (stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej z powodu przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub z powodu bezwyznaniowości ofiary) – o 41%, a także z art. 256 k.k. (propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu, rasizm i nietolerancja) – o 36% i art. 257 k.k. (publiczne znieważanie grup ludności o różnych światopoglądach, przynależności narodowej i rasowej) – o 48,5%. Wzrosła również liczba przestępstw stwierdzonych związanych ze zjawiskiem ekstremizmu, a także liczba osób, którym postawiono zarzuty. Największy wzrost w niniejszym zakresie odnotowano w przypadku czynów z art. 265 i 257 k.k. – liczba przestępstw stwierdzonych wyniosła łącznie 190, natomiast liczba osób, którym postawiono zarzuty z ww. art., wyniosła łącznie 117.

Tabela 16.1 Liczba postępowań wszczętych przez Policję w latach 2011–2012 dotyczących przestępstw związanych ze zjawiskiem ekstremizmu (z podziałem na kategorie)

	2011	2012	Dynamika 2011/2012
art. 118 k.k.	1	—	—
art. 119 k.k.	17	24	▲ 41,2%
art. 133 k.k.	3	7	▲ 133,3%
art. 137 k.k.	78	93	▲ 19,2%
art. 256 k.k.	86	117	▲ 36%
art. 257 k.k.	66	98	▲ 48,5%
RAZEM	251	339	▲ 35,1%

Źródło: KGP

Tabela 16.2 Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w latach 2011–2012 związanych ze zjawiskiem ekstremizmu (z podziałem na kategorie)

	2011	2012	Dynamika 2011/2012
art. 118 k.k.	2	—	—
art. 119 k.k.	23	22	▼ 4,3%
art. 133 k.k.	2	4	▲ 100%
art. 137 k.k.	75	80	▲ 6,7%
art. 256 k.k.	81	86	▲ 6,2%
art. 257 k.k.	82	104	▲ 26,8%
RAZEM	265	296	▲ 11,7%

Źródło: KGP

Tabela 16.3 Liczba osób, którym postawiono zarzuty o przestępstwa związane ze zjawiskiem ekstremizmu w latach 2011–2012 (z podziałem na kategorie)

	2011	2012	Dynamika 2011/2012
art. 118 k.k.	1	—	—
art. 119 k.k.	8	24	▲ 200%
art. 133 k.k.	—	1	—
art. 137 k.k.	61	58	▼ 4,9%
art. 256 k.k.	27	53	▲ 96,3%
art. 257 k.k.	57	64	▲ 12,3%
RAZEM	154	200	▲ 29,9%

Źródło: KGP

ABW w 2012 roku prowadziła 7 (5) śledztw związanych z ekstremizmem, wszczęła 5 (4) oraz postawiła z art. 256 § 1 i art. 257 k.k. zarzuty łącznie 12 (5) osobom. Podobnie jak w latach ubiegłych w 2012 roku ABW nie prowadziła śledztw, których przedmiotem były art. 118, 119, 133 i 137 k.k.

Według danych **Prokuratury Generalnej** liczba prowadzonych postępowań dotyczących przestępstw na tle rasowym systematycznie wzrasta. W 2012 roku prowadzono 473 (323), w tym 362 wszczęto o nowe zdarzenia, co stanowi wzrost o 33% w stosunku do roku 2011, kiedy wszczęto 272 postępowania o nowe zdarzenia. Niepokojąca tendencja wzrostu pozostaje szczególnie widoczna w odniesieniu do przestępstw popełnianych z wykorzystaniem Internetu, w odniesieniu do których w 2012 roku prowadzono aż 119 postępowań, tj. o ponad 61% więcej niż w 2011 r., kiedy prowadzono 74 takie sprawy. Ponadto 8 (10) spraw dotyczyło publikacji książkowych i prasowych, 37 (22) spraw dotyczyło przestępstw związanych z zachowaniem kibiców i sportowców na zawodach sportowych, 15 (7) spraw dotyczyło wydarzeń związanych z organizowanymi manifestacjami i zgromadzeniami, 60 (36) spraw dotyczyło rasistowskich napisów tzw. graffiti na murach, budynkach, pomnikach, grobach itp., 7 (6) spraw dotyczyło zaś audycji radiowych i telewizyjnych.

Z przedstawionych za 2012 rok informacji o tego typu postępowaniach wynika, że motywem działania sprawców w tych sprawach były przynależność osoby lub grupy osób do grup narodowościowych, rasowych, etnicznych i wyznaniowych. Najczęściej celem ataków były osoby pochodzenia żydowskiego (93 sprawy), następnie o czarnym kolorze skóry (58 spraw), Romowie (35 spraw), Arabowie (16 spraw) i muzułmanie (10 spraw).

Z analizy zachowań sprawców tych przestępstw wynika, że najczęściej polegały one na:

- znieważeniu osób z powodu przynależności narodowościowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej (206 postępowań),
- nawoływaniu do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych lub z powodu bezwyznaniowości (128 postępowań),
- propagowaniu ustroju faszystowskiego lub innego totalitarnego (117 postępowań),
- stosowaniu gróźb (48 postępowań),
- naruszeniach nietykalności cielesnej (19 postępowań),
- stosowaniu przemocy wobec osoby (19 postępowań),
- biciu przez więcej niż 1 osobę (11 postępowań).

Na 473 postępowania prowadzone w 2012 roku w 22 (12) prowadzonych sprawach zastosowano środki zapobiegawcze w stosunku do łącznej liczby 40 (22) osób:

- w postaci tymczasowego aresztowania – wobec 6 (1) osób;
- wolnościowe środki zapobiegawcze (tj. np. dozór Policji, zakaz opuszczania kraju, poręczenie majątkowe, zakaz stadionowy) – wobec 34 (21) osób.

Ponadto w 2012 roku zakończono 408 (279) spraw, przy czym w 75 (40) sprawach skierowano akty oskarżenia przeciwko 139 (54) osobom oraz w 1 (3) sprawie wystąpiono o warunkowe umorzenie postępowania. Łącznie wykryto więc sprawców w 76 postępowaniach przygotowawczych, co stanowi 19% (15%) spraw zakończonych w tym okresie.

Odsetek spraw umorzonych z powodu niewykrycia sprawców w 2012 roku wyniósł prawie 27% i utrzymał się na poziomie zbliżonym do roku 2011 (28% umorzonych postępowań). Zauważyć również należy, że w 2012 roku umorzono postępowania przeciwko 35 osobom na etapie postępowań przygotowawczych.

W 2012 roku zapadło 50 (28) orzeczeń sądowych w sprawach skierowanych z aktami oskarżenia:

- w 34 (20) sprawach zapadły wyroki skazujące wobec 59 osób,
- w 5 (4) sprawach sądy warunkowo umorzyły postępowanie wobec 6 osób,
- w 7 (2) sprawach zapadły wyroki uniewinniające wobec 7 osób,

- w 1 sprawie sąd umorzył postępowanie z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu wobec 1 osoby,
- w 2 (1) sprawach sąd umorzył postępowanie z uwagi na brak znamion czynu zabronionego wobec 19 osób,
- w 1 (1) sprawie sąd wydał wyrok uniewinniający 1 osobę i umarzający postępowanie wobec 1 osoby z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu.

Według danych **Ministerstwa Sprawiedliwości**, na podstawie art. 119 § 1 k.k., w roku 2012 w sądach okręgowych osądzono łącznie 5 osób, z czego 5 skazano na karę pozbawienia wolności do 2 lat w zawieszeniu.

Na podstawie art. 165a k.k. w sądach rejonowych osądzono łącznie 3 osoby, z czego 3 skazano na kary pozbawienia wolności w zawieszeniu.

Z art. 256 § 1 i 2 k.k. w roku 2012 w sądach rejonowych osądzono łącznie 45 osób, z czego 38 skazano, wśród nich było 24 osoby skazane na kary pozbawienia wolności (w tym w zawieszeniu: 21 przypadków). Kary pozbawienia wolności od 1 roku do 2 lat orzeczono w przypadku 3 osób, kary pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 1 roku orzeczono w przypadku 20 osób. Uniewinniono 4 osoby.

Na podstawie art. 257 k.k. w sądach rejonowych osądzono łącznie 32 osoby, z czego 20 skazano. Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 12 osób (w tym w zawieszeniu: 9 przypadków). Umorzono postępowanie w 3 sprawach, a uniewinniono 2 osoby.

Główne inicjatywy podejmowane w celu przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych

Wśród głównych inicjatyw o charakterze systemowym podejmowanych w 2012 roku w ramach Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych, stanowiącego strategiczny poziom polskiego systemu antyterrorystycznego, wskazać należy w szczególności:

- przyjęcie *Wytycznych Prezesa Rady Ministrów w sprawie koordynacji wymiany informacji o zagrożeniach terrorystycznych* (weszły w życie 31 października 2012 r.);
- przyjęcie metodyki oględzin miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym i katastrof oraz identyfikacji ciał ofiar oraz przystąpienie do wdrażania związanych z nią rekomendacji;
- podjęcie prac nad algorytmem współdziałania i zarządzania czynnościami na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym;
- prowadzenie oceny implementacji planu działania UE w obszarze CBRN.

Szczególny wpływ na działania podejmowane przez służby i instytucje polskiego systemu antyterrorystycznego miały zadania realizowane w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia terrorystycznego Turnieju Finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Kontynuowane były także prace Międzyresortowego Zespołu do spraw Zapobiegania Nielegalnemu Rozprzestrzenianiu Broni Masowego Rażenia i Implementacji „Inicjatywy Krakowskiej” – Proliferation Security Initiative (PSI). Zespół jest organem opiniotwórczo-doradczym Rady Ministrów. Do jego zadań należy między innymi wypracowanie stanowisk dotyczących najważniejszych problemów w zakresie zapobiegania nielegalnemu rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia, środków jej przenoszenia, materiałów i technologii do jej produkcji oraz towarów podwójnego zastosowania.

W kontekście omawianych zagrożeń istotne pozostaje również przyjęcie przez Radę Ministrów 6 marca 2012 roku *Krajowego planu zarządzania kryzysowego (KPZK)*. Zawiera on procedury reagowania kryzysowego w przypadku zagrożenia terrorystycznego z podziałem na cztery fazy zarządzania kryzysowego wskazane w ustawie o zarządzaniu kryzysowym, tj. zapobieganie zagrożeniom, przygotowanie do nich, reagowanie w przypadku ich wystąpienia, jak również odtwarzanie powstałych zniszczeń i strat.

W *Krajowym planie zarządzania kryzysowego* wskazano możliwe zagrożenia oraz odpowiedzialności poszczególnych organów (organy wiodące i współpracujące). Ujęto też systemy monitorowania różnego rodzaju zagrożeń, a więc wskazano narzędzia umożliwiające prognozowanie ich wystąpienia.

Ponadto w 2012 roku realizowano ćwiczenia z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania terroryzmowi, w tym m.in.:

- CMX (Crisis Management Exercise) – coroczne ćwiczenia NATO w zakresie zarządzania kryzysowego, których celem jest m.in. doskonalenie funkcjonowania elementów i procedur systemu zarządzania kryzysowego w warunkach zagrożeń terrorystycznych;
- RENEGADE-12/I i RENAGADE-12/II – ćwiczenie taktyczno-specjalne organizowane cyklicznie przez Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych, których celem w 2012 r. było udoskonalenie oraz sprawdzenie procedur współdziałania i przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym z powietrza, a także procedur związanych z naruszeniem polskiej przestrzeni powietrznej i granicy państwowej w przestrzeni powietrznej;
- KAPER – cykliczne ćwiczenie taktyczno-specjalne organizowane przez Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych, w ramach którego testowane są procedury reagowania kryzysowego w sytuacjach zagrożenia terrorystycznego z kierunku morskiego;
- LIBERO i LIBERO II – zorganizowane przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa ćwiczenia sprawdzające współpracę podmiotów systemu zarządzania kryzysowego przed rozgrywkami UEFA EURO 2012.

Dodatkowo, mając na uwadze potencjalne zagrożenia związane z legalizowaniem na podstawie ustawy abolicyjnej pobytu na terytorium RP przez obywateli państw podwyższonego ryzyka, ABW podjęła działania prewencyjne ukierunkowane na weryfikację ww. osób. W tym celu nawiązała m.in. współpracę z urzędami wojewódzkimi, Urzędem ds. Cudzoziemców oraz Strażą Graniczną.

Współpraca międzynarodowa w zakresie przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych

W ramach przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych Polska prowadzi regularną współpracę z partnerami zagranicznymi zarówno na płaszczyźnie multilateralnej – m.in. w ramach NATO i Unii Europejskiej, jak i na płaszczyźnie bilateralnej, gdzie głównymi partnerami zagranicznymi Polski są kraje europejskie i Stany Zjednoczone Ameryki.

Wzorem lat ubiegłych Polska pozostawała aktywna na najważniejszych forach międzynarodowych skupiających służby i instytucje zajmujące się zapobieganiem i zwalczaniem terroryzmu, do których należą m.in.:

- w ramach Unii Europejskiej:
 - Grupa Robocza ds. Terroryzmu (WPT) – uczestniczą w niej ABW i Policja, zajmuje się problematyką przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu w aspekcie wewnętrznym, tj. zagrożeń występujących na terytorium państw członkowskich UE, w tym jako organ przygotowawczy Rady UE o charakterze eksperckim rozpoczyna unijny proces legislacyjny w zakresie prawodawstwa w obszarze przeciwdziałania terroryzmowi;
 - Grupa Robocza ds. Terroryzmu (COTER) – uczestniczą w niej MSZ oraz ABW, zajmuje się sprawami terroryzmu w kontekście relacji zewnętrznych, głównie na poziomie polityczno-dyplomatycznym (grupa nie ma charakteru operacyjnego);
 - grupa robocza ds. zastosowania szczególnych środków w celu zwalczania terroryzmu (CP 931) – uczestniczy w niej ABW;
 - policyjna grupa robocza do spraw terroryzmu (PWGT) – grupa zrzeszająca przedstawicieli policji z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przedstawicieli Europolu; głównym zadaniem PWGT jest bieżąca i całodobowa wymiana informacji o zagrożeniach terrorystycznych w Europie. Dzięki uczestnictwu w PWGT w 2012 r. wymieniono około 260 (w 2011 r. około 150)

informacji dotyczących zagrożeń terrorystycznych oraz ekstremistycznych, bezpośrednio współpracując z 30 partnerami europejskimi (w tym spoza UE) zrzeszonymi obecnie w tej inicjatywie. W pracach grupy uczestniczą przedstawiciele Policji;

- Counter Terrorism Group (CTG) – uczestniczy w niej ABW, jest to nieformalna międzynarodowa grupa antyterrorystyczna, utworzona przez Klub Berneński. W jej ramach odbywa się bezpośrednia wymiana informacji o charakterze głównie operacyjnym, jak również sporządzanie analiz z zakresu terroryzmu oraz metod jego zwalczania;
- „Inicjatywa Krakowska” (PSI) i Globalna Inicjatywa Zwalczania Terroryzmu Jądrowego – w Polsce rolę wiodącą w niniejszych inicjatywach odgrywa MSZ. Celem inicjatyw jest uniemożliwienie przemytu broni masowego rażenia oraz komponentów do jej wytwarzania. Realizacja tego celu wymaga szeroko zakrojonej współpracy międzynarodowej nie tylko na szczeblu politycznym, ale również między służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo poszczególnych krajów. Uniemożliwienie przemytu BMR obejmuje wykrywanie i śledzenie organizacji, instytucji oraz państw podejmujących próby nielegalnego wejścia w posiadanie takiej broni, ale również przeprowadzanie specjalnych operacji dla zatrzymania transportów zawierających BMR lub komponenty do jej wytwarzania.

W 2012 roku Policja kontynuowała również współpracę w ramach grupy roboczej państw grupy wyszehradzkiej i Austrii (Grupy V4+1) w zakresie zapobiegania i zwalczania ekstremizmu. Przedmiotem zainteresowania grupy była m.in. problematyka zagrożeń wynikających z działalności organizacji skrajnych w poszczególnych krajach w odniesieniu do lat ubiegłych, zastosowane rozwiązania prawne w przeciwdziałaniu ekstremizmowi w poszczególnych państwach, zagrożenia związane z lewicowym ekstremizmem, sposoby przeciwdziałania popularyzacji skrajnych ideologii w sieci internetowej, wymiana informacji oraz bezpośrednia współpraca operacyjna prowadzona w ramach określonych spraw oraz wyznaczenie priorytetów w walce z ekstremizmem.

Ponadto Policja prowadziła międzynarodową wymianę informacji, współdziałając w tym celu z Europejskim Urzędem Policji (Europol), Międzynarodową Organizacją Policji Kryminalnej Interpol oraz akredytowanymi w Polsce oficerami łącznikowymi i łącznikami Policji za granicą.

Z kolei Centrum Antyterrorystyczne ABW współpracowało z centrami antyterrorystycznymi zarówno z państw członkowskich UE, jak i z innych państw w zakresie wymiany najlepszych praktyk dotyczących wypełniania ustawowych zadań na szczeblu krajowym.

Ponadto Szef ABW od stycznia 2012 roku, na podstawie ustawy z 16 września 2011 roku o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej wykonuje zadania punktu kontaktowego do wymiany informacji służących zapobieganiu przestępstwom terrorystycznym.

Poszczególne instytucje angażują się również w realizację międzynarodowych projektów ukierunkowanych na wzmocnienie przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych oraz reagowania na skutki ewentualnych zamachów. ABW w 2012 roku kontynuowała działania w ramach współfinansowanego przez Unię Europejską projektu *Działania antyterrorystyczne podczas międzynarodowych imprez sportowych. Rola Narodowych Centrów Antyterrorystycznych*.

Istotną pozostaje także współpraca międzynarodowa prowadzona przez GIIF, w tym w szczególności uczestnictwo w pracach Komitetu MONEYVAL^{16.2} (Rada Europy), wraz z przedstawicielami Komisji Nadzoru Finansowego oraz Prokuratury Generalnej. W ramach działań Komitetu MONEYVAL w 2012 roku zorganizowana została 4. runda ewaluacji polskiego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Z kolei, mając na uwadze jak najlepsze zabezpieczenie antyterrorystyczne Turnieju Finałowego UEFA Euro 2012, w lutym 2012 r. GIIF podpisał protokół dodatkowy do porozumienia o współpracy pomiędzy GIIF a jednostką analityki finansowej (FIU)^{16.3} Ukrainy, dotyczący transakcji finansowych związanych z legalizacją (praniem) środków pochodzących z przestępstwa lub finansowania terroryzmu oraz związanych z nimi osób fizycznych i prawnych.

W 2012 roku kontynuowano także współpracę w ramach wspólnej polsko-amerykańskiej grupy roboczej ds. zwalczania terroryzmu. W ramach jej prac przeprowadzono ćwiczenia, warsztaty i konferencje dotyczące między innymi zapobiegania zagrożeniom bioterrorystycznym, ochrony „zielonej granicy” oraz zapobiegania proliferacji broni masowego rażenia czy zarządzania kryzysowego.

Obszary wymagające wzmocnienia w celu poprawy skuteczności przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń terrorystycznych i ekstremistycznych

- Kontynuowanie prac związanych z przygotowaniem i przyjęciem projektu *Narodowego programu antyterrorystycznego*.
- Usprawnienie zasad współdziałania i zarządzania czynnościami na miejscu zdarzenia o charakterze terrorystycznym.
- Wdrażanie rekomendacji związanych z metodyką oględzin miejsc przestępstw o charakterze terrorystycznym i katastrof oraz identyfikacji ciał ofiar.
- Prowadzenie rozpoznania ukierunkowanego na wykrywanie konstruktorów nielegalnych urządzeń wybuchowych i osób zajmujących się wytwarzaniem materiałów wybuchowych, a także utworzenie bazy danych o urządzeniach wybuchowych.
- Usprawnienie międzynarodowej wymiany informacji w zakresie identyfikacji osób zaangażowanych w działalność organizacji o charakterze ekstremistycznym.
- Prowadzenie międzyinstytucjonalnych szkoleń i ćwiczeń służących wzmocnieniu przygotowania na zagrożenia terrorystyczne, w tym w przypadku zdarzeń z użyciem CBRN oraz zabezpieczenia lotnictwa cywilnego.
- Zapewnienie spójnej polityki karnej w zakresie przestępstw o charakterze rasistowskim, a także na tle narodowym, etnicznym, politycznym, wyznaniowym czy związanym z odmiennym światopoglądem.

W ramach zapobiegania zagrożeniom terrorystycznym i edukacji zadania realizowane przez służby i instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo RP w 2013 roku powinny koncentrować się na:

- zapewnieniu bezpieczeństwa planowanym imprezom o randze międzynarodowej;
- rozpoznawaniu metod działania organizacji terrorystycznych oraz sposobów ich finansowania;
- rozpoznaniu niekontrolowanego napływu do Polski cudzoziemców pochodzących z „państw podwyższonego ryzyka”;
- bieżącej analizie sytuacji w rejonach konfliktów zbrojnych pod kątem zagrożenia dla interesów i obywateli RP tam przebywających;
- bieżącej analizie sytuacji w regionach, w których występuje zagrożenie terrorystyczne dla obywateli RP.

^{16.2} Komitet Ekspertów ds. Oceny Systemów Zwalczania Procedury Prania Pieniądzy i Finansowania Terroryzmu (*The Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism*) powołany w 1997 r. jako instytucja Rady Europy zajmująca się kwestiami związanymi ze zwalczaniem finansowania terroryzmu i przestępczości finansowej. W jego ramach opracowano mechanizm ewaluacji systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, którym objęto 28 państw Europy Środkowej i Wschodniej. Komitet zbiera informacje od podlegających ocenie państw i ustala, jakie metody i środki są stosowane w walce z finansowaniem terroryzmu.

^{16.3} Financial Investigation Unit.